

Ankestyrelsen tilsyn på adoptionsområdet

Årsberetning

2018

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Teglholmsgade 3, 2450 København SV

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

www.ast.dk

Tlf.: 33 41 12 00

Åbningstid: 9.00 – 15.00 alle hverdage

Publikationen kan hentes via dette link:

<https://ast.dk/publikationer>

Indhold

Tilsynet	3
PAS.....	3
Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter	4
Tilsyn med adoptionsformidlingen.....	7
Tilsyn med økonomiske forhold	13
Statistik	16

Tilsynet

I foråret 2018 meddelte DIA Ankestyrelsen, at organisationen indenfor en kort årrække forventer et underskud. Det forventede underskud skyldes nedgangen i antallet af adoptioner og i antallet af nye ansøgere. DIA ser sig dermed ikke i stand til, at fortsætte adoptionsformidlingen under de nuværende rammer.

På den baggrund indgik partierne bag satspuljeaftalen for 2019 en aftale om yderligere driftsstøtte til DIA for 2019 og 2020. Aftalen indebar også at iværksætte en undersøgelse om et fremtidigt adoptionssystem i Danmark. Undersøgelsen, som udføres af Ankestyrelsen, skal afdække hvordan der fremover kan skabes en økonomisk bæredygtig struktur for den internationale adoptionsformidling i Danmark.

I efteråret 2019 evaluerer Ankestyrelsen den politiske aftale om et nyt adoptionssystem fra 2014. Aftalen består af to dele. Første del af evalueringen vil indgå som et bilag til undersøgelsen om et nyt adoptionssystem og indeholder emnerne:

- Organisering af adoptionsformidlingen
- Akkreditering og tilsyn
- Valget af samarbejdsparter
- Adoptioner og hjælpearbejde
- Betydningen af samarbejde

PAS

Forsøgsordningen med PAS til voksne adopterede blev afsluttet i 2018. Evalueringen af forsøgsordningen viste, at rådgivning til voksne over 18 år blev godt modtaget. PAS til voksne er fortsat som et fast tilbud i 2019.

"Fagligt kan den gode modtagelse begrundes i, at det arbejde du som adopteret gør i forhold til at udvikle din dobbelte identitet fortsætter hele livet og ser forskelligt ud i forskellige aldre. I 2019 oprettes grupper for voksne adopterede for yderligere at styrke tilbuddet til denne gruppe." Faglig leder af PAS i Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har siden 2015 udbudt børnegrupper for adopterede børn og unge i hele landet. Ankestyrelsen oplever stadig stor tilslutning til grupperne og har i øjeblikket ca. 200 børn og unge på venteliste.

"Vi lærer, hvordan børn under 18 år bedst støttes afhængigt, ikke kun af alder og individ, men også af, hvilket køn barnet har, hvilken type af kommunikation der er i barnets familie, om familien har modtaget PAS-rådgivning forud for børnegruppen, hvor familien bor i landet, om religion er en del af familien - samt meget andet." Faglig leder af PAS i Ankestyrelsen

I efteråret 2019 evaluerer Ankestyrelsen den politiske aftale om et nyt adoptionssystem fra 2014. Anden del af aftalen omhandler blandt andet PAS. Emnerne i evalueringen vil blandt andet være:

- Godkendelse af adoptanter
- Støtte til adoptivfamilier, herunder PAS
- Åbenhed og adoption
- Indsamling og formidling af viden

Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter

Ankestyrelsen har i 2018 behandlet fire ansøgninger om re-godkendelse af samarbejdsparter fra DIA. Ankestyrelsen har godkendt alle ansøgninger. Det drejer sig om Tjekkiet, Thailand, Burkina Faso og Sydkorea.

DIA redegør i ansøgningen for eventuelle ændringer i det pågældende lands myndighedsstruktur, regler på adoptionsområdet og erfaringer med hidtil gennemførte sager i forhold til at være i overensstemmelse med Haagerkonventionens regler og procedurer¹.

Ankestyrelsen har i forbindelse med re-godkendelserne siden 2016 haft fokus på at af-dække, om afgiverlandets lovgivning og myndighedsstruktur både i teori og i praksis understøtter Haagerkonventionens principper om, at:

- International adoption er sidste udvej for barnet (subsidiaritetsprincippet)
- Den enkelte adoption vurderes at være til gavn for det enkelte barn
- Adoptionen sker på baggrund af en legal frigivelse af barnet
- Risici for uetisk adfærd og økonomisk vinding bliver mindsket i relation til internationale adoptioner

I 2018 har Ankestyrelsen desuden særligt haft fokus på:

- Subsidiaritetsprincippet, herunder den nationale matchningsprocedure i afgiverlandet
- Praksis ved bortadoption af søskende

- Regler for bortadoption, når den biologiske mor og/eller far ikke er statsborger i afgiverlandet
- Procedurer og muligheder for den adopterede i forhold til at søge oplysninger om biologisk slægt i afgiverlandet
- Forberedelsen af ansøgere og børn i afgiverlandet i forbindelse med overdragelse og hjemtagelse

Tjekkiet

Ankestyrelsen re-godkendte i september 2018 DIAs samarbejde med den tjekkiske centralmyndighed (The Office for International Protection of Children). Godkendelsen gælder fra den 1. oktober 2018 til den 30. september 2020.

Thailand

I december 2018 re-godkendte Ankestyrelsen DIAs samarbejde med den centrale myndighed i Thailand Department of Children and Youth (DCY). Godkendelsen er gældende i perioden fra den 1. januar 2019 til den 30. juni 2021. Ankestyrelsen godkendte også, at DIA afslutter de sidste to igangværende sager fra den private samarbejdspart Pattaya Orphanage. DIA har valgt at udfase dette samarbejde.

Ankestyrelsen havde ved re-godkendelsen særligt fokus på om der kunne tilvejebringes flere baggrundsoplysninger på børnene i de enkelte matchningssager. Ankestyrelsen vurderede, at dette ville være hensigtsmæssigt og på linje med de internationale anbefalinger på området. DIA har været i dialog med Department of Children and Youth (DCY) herom, og der vil i fremtiden være flere baggrundsoplysninger på det enkelte barn.

¹ Bekendtgørelse af konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.
<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=86208>

Det var ikke muligt i forbindelse med behandlingen af re-godkendelsen at få nærmere belyst, hvordan de thailandske myndigheder i praksis afsøger mulighederne for at finde en permanent national løsning for barnet. Derfor vil subsidiaritetsprincippet og de nationale løsninger fremover være et fokus for Ankestyrelsens tilsyn med adoptionsformidlingen fra Thailand.

Herudover vil donationer, hjælpearbejde og øvrige fokuspunkter for 2018 være opmærksomhedspunkter for Ankestyrelsens tilsyn med henblik på at belyse området yderligere.

Burkina Faso

Ankestyrelsen re-godkendte i juli 2018 DIAs samarbejde med Ministère de la Femme, de la Solidarité Nationale et de la Famille i Burkina Faso med virkning fra den 1. august 2018 til den 31. juli 2020. I den periode vil Ankestyrelsen have særligt fokus på implementeringen af subsidiaritetsprincippet i landet og hvordan frigivelsen af hittebørn til adoption finder sted.

Ankestyrelsen planlægger desuden en fælles rejse med DIA til Burkina Faso i 2019. Formålet er at gå i dialog med centralmyndigheden og andre aktører om samarbejdet vedrørende internationale adoptioner. Ankestyrelsen vil også indsamle vi-

den om regler og praksis i det burkinske adoptionssystem.

Sydkorea

Ankestyrelsen godkendte i december 2018 DIAs fortsatte samarbejde med Holt Childrens Services i Sydkorea i en tidsbegrænset periode på 2 år og 6 måneder fra den 1. januar 2019 til og med den 30. juni 2021.

Rejser i forbindelse med re-godkendelser

I oktober 2018 deltog Ankestyrelsen i europæisk møde om international adoption afholdt af den tjekkiske centralmyndighed. På mødet deltog centralmyndigheder fra både modtagerlande og afgiverlande samt International Social Services (ISS) og HCCH²s Permanente Bureau. Ankestyrelsen fik på mødet mulighed for, at stille uddybende spørgsmål til det tjekkiske system og den tjekkiske lovgivning.

Ankestyrelsen re-godkendte DIAs samarbejde med den indiske centralmyndighed Central Adoption Resource Authority (CARA) i december 2017. I den forbindelse besluttede Ankestyrelsen fremover at have fokus på muligheden for yderligere afdækning af det indiske adoptionssystem i praksis. Derfor rejste Ankestyrelsen i september 2018 til Indien for at udvide kendskabet til adoptionsformidlingen i landet. Rejsen blev tilrettelagt og gennemført i samarbejde med DIA.

Formålet med rejsen var at indsamle oplysninger om hvordan det indiske adoptionssystem fungerer i praksis og at afdække de enkelte myndigheders og organisationers ansvar og opgaver i behandlingen af den enkelte adoptionssag og på adoptionsområdet generelt. Formålet var også at afdække den indiske centralmyndigheds ansvar og opgaver i forbindelse med frigivelsen og matchningsprocessen.

² Hague Conference on Private and International Law

Ankestyrelsen havde særligt fokus på:

- Implementeringen af tilsynet med børnehjemmene i Indien
- Frigivelsen af barnet (fx hvordan myndigheder og børnehjem arbejder i praksis i sager om hittebørn, herunder fx med efterlysning og efterforskning af barnets baggrund)
- Iagttagelse af subsidiaritetsprincippet i praksis
- Afdækning af de økonomiske forhold i forbindelse med adoption
- Mulighederne for søgen efter biologisk slægt

Ankestyrelsen havde under besøget også lejlighed til at mødes med DIAs kontaktperson i Indien.

Afslutning af samarbejder

Børne- og socialministeren besluttede i maj 2018 at tilbagekalde DIAs godkendelse til at samarbejde med Peru, Togo og Vietnam. Beslutningen blev truffet på baggrund af en indstilling fra Ankestyrelsen. Godkendelserne til at samarbejde med de pågældende lande blev tilbagekaldt, da DIA ikke har ønsket at fortsætte samarbejderne.

Tilsyn med adoptionsformidlingen

Godkendelse af matchningsforslag

Et af de vigtigste tidspunkter i en sag om international adoption er, når barnet matches med ansøgerne. Det konkrete tidspunkt defineres som "matchningstidspunktet". Matchningstidspunktet involverer begge landes samarbejdsparter og myndigheder.

Når et barn matches med de kommende adoptanter, skal afgiverlandet og Danmark udstede en erklæring om, at adoptionen kan fortsætte. Erklæringen har relation til Haagerkonventionens artikel 17c. Derfor kaldes den en 17c-erklæring.

17c-erklæringen er en godkendelse af den proces, der er sket indtil matchningstidspunktet. Erklæringen er et udtryk for, at Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen ikke strider mod afgiverlandets lovgivning, Danmarks lovgivning eller internationale konventioner.

Proceduren for godkendelse af matchningsforslag kræver et indgående kendskab til lovgivningen og procedurerne i de lande, som DIA samarbejder med. Det kræver løbende udveksling af information mellem DIA og Ankestyrelsen, og at Ankestyrelsen supplerer denne viden med information fra andre kilder.

Ankestyrelsen har udarbejdet en procedure for at godkende matchningsforslag. Proceduren udvikles løbende. Ankestyrelsen instruerer også løbende DIA og Familieretshusene i procedurerne.

Ankestyrelsen godkender alle matchningsforslag, hvor DIA vurderer, at barnet er omfattet af ansørgernes godkendelse. Hvis DIA vurderer, at barnet falder uden for ansørgernes godkendelse eller er i tvivl herom, er det Adoptionsrådet i Familieretshuset, der laver vurderingen.

Adoptionsrådet har mulighed for at forelægge frigivelsen for Ankestyrelsen. Det vil sige, at

Ankestyrelsen vurderer de juridiske aspekter af matchningsforslaget, mens Adoptionsrådet vurderer de resterende oplysninger i sagen. I begyndelsen af 2018 har Statsforvaltningen (nu Familieretshuset) og Ankestyrelsen aftalt, at Ankestyrelsen varetager vurderingen af frigivelsen i alle Statsforvaltningens (nu Familieretshuset) sager.

Ankestyrelsen har behandlet 37 matchningsforslag i 2018. Adoptionsrådet har behandlet 21 sager, hvoraf Ankestyrelsen har behandlet frigivelsen i 18 af disse sager (de resterende tre sager er behandlet i Statsforvaltningen inden ovennævnte aftale mellem Ankestyrelsen og Statsforvaltningen).

Ankestyrelsen fører statistik over alle matchningsforslag for at give et aktuelt billede af formidlingssituationen.

Gennemgang af Statsforvaltningens matchningssager

Ankestyrelsen har det overordnede ansvar for, at behandlingen af matchningsforslag på adoptionsområdet sker i overensstemmelse med loven og de retningslinjer, som Ankestyrelsen har udstukket for behandlingen af disse sager. Derfor har Ankestyrelsen i 2018 foretaget en gennemgang af de matchningsforslag, som Statsforvaltningen har behandlet i perioden fra den 1. januar til den 25. august 2017.

Formålet med gennemgangen var at vurdere, om Ankestyrelsen er enig i Statsforvaltningens vurdering af frigivelsesgrundlaget, herunder om Ankestyrelsen mener, at oplysningerne om frigivelsen i den enkelte sag skulle have været undersøgt nærmere. Formålet var desuden at sikre, at Ankestyrelsen opretholder den nødvendige viden i forhold til tilsynet med DIA og i forhold til adoptionsformidlingen generelt.

I den nævnte periode har Statsforvaltningen behandlet i alt 16 matchningsforslag. Ankestyrelsen var i 14 sager enige i den vurdering af frigivelsesgrundlaget, som Statsforvaltningen foretog. I to sager vurderede Ankestyrelsen, at der burde have været indhentet yderligere oplysninger om frigivelsen.

Ankestyrelsen indhentede efterfølgende yderligere oplysninger fra DIA i de to sager. Ankestyrelsen vurderede herefter, at frigivelsesgrundlaget i begge matchningsforslag har fulgte regler og procedurer i henholdsvis afgangsløst og i henholdsvis afgangsløst.

Ankestyrelsen og Statsforvaltningen havde et erfaringsudvekslingsmøde i januar 2018, hvor Statsforvaltningen udtrykte et ønske om, at forelægge alle matchningsforslag for Ankestyrelsen med henblik på en vurdering af frigivelsesgrundlaget³.

³ Ankestyrelsen har på denne baggrund været i dialog med Børne- og Socialministeriet, og spørgsmålet forventes at blive inddraget i en kommende evaluering.

Tilsynsbesøg hos DIA

Ankestyrelsen var på uanmeldt tilsynsbesøg hos DIA i december 2018. Mødet havde fokus på DIAs håndtering af henvendelser relateret til Post Adoption Service (PAS) i forhold til kravene i akkrediteringsvilkårene. DIA oplyste, hvordan de arbejder med henvendelserne i praksis og gav et indblik i omfanget af arbejdet, herunder de udfordringer, der er forbundet med arbejdet.

Tilsynet med barnets helbredsmæssige og psykosociale forhold

Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet har i 2018 fastlagt en procedure for tilsynet med barnets helbredsmæssige og psykosociale forhold. Adoptionsnævnet fører et bagudrettet tilsyn med de matchningssager, der er behandlet af Adoptionsrådene, i forhold til vurderingen af børnenes helbredsmæssige og psykosociale forhold. Derudover foretager Adoptionsnævnet én gang årligt en vurdering af, om Ankestyrelsens retningslinjer for børnenes helbredsmæssige og psykosociale forhold skal revideres.

Informationsindsamling

Møder med samarbejdspartner og andre landes myndigheder

I 2018 mødtes Ankestyrelsen med den private organisation Chung Yi Social Welfare Foundation, som er DIAs samarbejdspartner i Taiwan. Delegationen var på besøg i Danmark for at mødes med DIA og møde adoptivfamilier med børn adopteret fra Taiwan.

Delegationen mødtes i den forbindelse også med Ankestyrelsen. På mødet informerede Ankestyrelsen om det danske adoptionssystem og om de rådgivningstilbud, de danske adoptivfamilier får stillet til rådighed før, under og efter adoptionen. Delegationen viste særligt interesse for de danske tilbud om PAS-rådgivning. De danske adoptivfamiliers muligheder for pre- og post adoptionsrådgivning er unik i sin udstrækning og variation, og

derfor et positivt særtræk for samarbejdet med Danmark.

Ankestyrelsen fik på mødet også mulighed for at høre nærmere om de aktuelle forhold på adoptionsområdet i Taiwan og drøfte konkrete forhold af betydning for tilsynet.

Møder, konferencer og arbejdsgrupper

Ankestyrelsen har siden 2010 deltaget i et mødeforum med centralmyndighederne fra en række andre modtagerlande, der ligeledes har tiltrådt Haagerkonventionen. Gruppen mødes typisk to gange om året til uformelle drøftelser uden referat.

I 2018 har gruppen holdt møder i Oslo og Bruxelles med særligt fokus på:

- Håndtering af problemstillinger relateret til mistanke om ulovlig eller uetisk adfærd i konkrete sager, hvor adoptionen er gennemført for flere år siden, eller i samarbejdsrelationer med udenlandske organisationer eller myndigheder, hvor der ikke længere er et aktivt samarbejde og hvor samarbejdet fandt sted inden Haagerkonventionen trådte i kraft.
- Bistand til adopterede, som ønsker yderligere oplysninger om egen baggrund eller kontakt til biologisk slægt
- Konsekvenserne for de nationale adoptionsystemer af den internationale udvikling på adoptionsområdet, hvor der generelt ses en vedvarende nedgang i antallet af adoptioner

- De økonomiske relationer i samarbejdet om international adoptionsformidling
- Udveksling af oplysninger om adoptionsformidlingen fra forskellige afgiverlande, herunder mulighederne for fælles handling over for systematiske svagheder i implementeringen af Haagerkonventionen i konkrete samarbejdslande

Ankestyrelsen deltog i maj 2018 i EurAdopt i Milano. EurAdopt er en sammenslutning af formidlende organisationer i Europa. På mødet var der fokus på fremtidens internationale adoptioner og hvilke forskellige opfattelser henholdsvis afgiverlande og modtagerlande har af international adoption. Herudover var der fokus på Search of Origins.

Ankestyrelsen er en del af en arbejdsgruppe om forebyggelse og håndtering af "illicit practice". Arbejdsgruppen er nedsat af HCCHs Permanente Bureau og har til formål at udarbejde fælles internationale retningslinjer og metoder til gavn for samarbejdet mellem landene om forebyggelse og håndtering af "illicit practice". Arbejdsgruppen havde sit første møde i oktober 2016. På dette møde blev der nedsat en undergruppe, der fik til opgave at udarbejde skabeloner til det videre arbejde med de konkrete emner, der indgår i det samlede arbejde. Ankestyrelsen er også en del af denne undergruppe.

Arbejdet i undergruppen foregår løbende i dialog med de andre medlemmer af gruppen og HCCHs Permanente Bureau. I november 2018 deltog Ankestyrelsen i et møde, hvor foreløbigt udarbejdede "fact sheets" blev diskuteret. "Facts sheets" skal udgøre et arbejdsredskab for både modtager- og afgiverlande i arbejdet med at forebygge og håndtere "illicit practice". I foråret 2019 skal de udarbejdede "fact sheets" drøftes i den samlede arbejdsgruppe. Den samlede arbejdsgruppe arbejder videre med disse "fact sheets" og en række øvrige tiltag, der forventes drøftet på den kommende

Special Commission i 2021, hvor alle lande, der har tiltrådt konventionen deltager.

Nordisk møde blev afholdt i Oslo i maj 2018. Nordisk møde er et årligt møde mellem de nordiske centralmyndigheder på adoptionsområdet. På møderne udveksles informationer og erfaringer mellem myndighederne. Drøftelserne er uformelle og uden referat. Ved Nordisk Møde i Oslo blev følgende emner diskuteret:

- Den nye lovgivning på adoptionsområdet i Norge
- Erfaringer med praksis i forskellige afgiverlande
- Den aktuelle udvikling på adoptionsområdet i de nordiske lande
- Post Adoption Service i de nordiske lande
- Persondataforordningen i relation til adoptionsområdet

Adoptanternes syn på adoptionsforløbet

Alle adoptanter, som har hjemtaget børn siden januar 2016, har fået et spørgeskema fra Ankestyrelsen med henblik på at samle informationer om DIAs adoptionsformidlende arbejde. Beslutningen om at indsamle denne information udspringer af beslutningen om et nyt adoptionsystem.

Ankestyrelsen gennemgår løbende adoptivfamiliernes besvarelser og følger op på eventuelle oplysninger af relevans for tilsynet. I 2018 har besvarelserne ikke givet Ankestyrelsen anledning til at følge op med konkrete tiltag i tilsynet med DIA.

Andre tilsynsaktiviteter

Tilsynsrejser

Som et led i Ankestyrelsens tilsyn med adoptionsformidlingen fra Sydafrika rejste Ankestyrelsen i januar 2018 til Sydafrika for at få belyst en række aspekter i samarbejdet nærmere. Ankestyrelsen havde på rejsen fokus på at opnå nærmere kendskab til praksis i relation til særligt frigivelsesproceduren, adoption af børn med biologiske forældre uden sydafrikansk statsborgerskab, subsidiaritetsprincippet og de sydafrikanske regler for adoptionsrelateret økonomisk støtte.

Herudover fandt Ankestyrelsen det væsentligt at få belyst den sydafrikanske centralmyndigheds konkrete ansvar og opgaver set i forhold til de enkelte retskredse og de autoriserede sydafrikanske organisationer, der formidler børn til international adoption.

Ankestyrelsen fik på rejsen sammen med DIA lejlighed til at drøfte ovenstående aspekter med relevante sydafrikanske myndigheder og aktører i en åben og ærlig dialog.

Sagsgennemgange

Ankestyrelsen gennemgik i forbindelse med re-godkendelsen af DIAs samarbejde med Sydkorea de senest afsluttede sager om adoption af børn fra Sydkorea. Som opfølgning på re-godkendelsen af DIAs samarbejde med Taiwan gennemgik Ankestyrelsen også sager afsluttet i 2017 fra Taiwan.

Formålet med sagsgennemgangene var:

- at sikre, at de forventede udenlandske dokumenter om barnet var indgået på sagen efter Adoptionssamrådet eller Ankestyrelsen havde behandlet matchnings-sagen
- at undersøge overensstemmelsen mellem disse dokumenter og de oplysninger, der forelå på matchningstidspunktet
- at få et indblik i sagsforløbet på tværs af sagerne

Ankestyrelsen havde ingen bemærkninger til sagerne, men bemærkede vigtigheden af, at dokumenterne fortsat indgår i sager fra de to lande.

Ankestyrelsen gennemgik de tre sidst afsluttede sager fra Burkina Faso som led i re-godkendelsen af DIAs samarbejde med Burkina Faso.

Sagsgennemgangen gav Ankestyrelsen mulighed for at gennemgå afsluttende dokumenter, som ikke havde været behandlet tidligere i processen.

Oplysninger fra DIA

DIA er forpligtiget til løbende og af egen drift at indberette alle ikke uvæsentlige oplysninger om ændringer i organisationen og i formidlingssituationen til Ankestyrelsen. Indberetningerne sker formelt og uformelt og har i 2018 blandt andet handlet om forhold i DIAs samarbejdslande:

- nye dokumentationskrav
- status på DIAs samarbejde i forbindelse med uroligheder
- udfordringer i forhold til anvendelse af IT-system
- forlængede sagsbehandlingstider ved domstolen
- manglende tilgængelighed af dokumenter i matchningssager
- oplysning om afgiverlandets skærpede tilsyn på børnehjem

Herudover har DIA indberettet en konkret adoptionsag, hvor ansøgerne efter overdragelsen af barnet valgte ikke at gå videre med adoptionen, men i stedet overdrog barnet til de udenlandske myndigheder i afgiverlandet. Ankestyrelsen mente ikke, at der var grundlag for at udtale kritik af DIAs håndtering af den konkrete sag.

Kritik af DIA

DIA har i 2018 bemærket, at Ankestyrelsens tilsyn efter DIAs opfattelse retter sig mod at påse overholdelse af allerede fastlagte krav, hvorfor DIA ikke mener, at der kan stilles nye eller andre krav

i forbindelse med en ansøgning om et fortsat samarbejde.

Ankestyrelsen har i juni 2018 fundet det nødvendigt at understrege overfor DIA, hvilke krav der generelt stilles til DIAs samarbejder i udlandet, og hvordan de regelmæssige re-godkendelser af samarbejderne spiller sammen med Ankestyrelsens generelle tilsyn. Disse forhold er beskrevet i DIAs akkrediteringsvilkår.

Ankestyrelsen bemærker, at der ikke er tale om en klar adskillelse af tilsynet og behandlingen af ansøgning om re-godkendelse. Ankestyrelsen kan i forbindelse med en re-godkendelse også bede DIA fremskaffe oplysninger, der er relateret til tilsynet. Det er Ankestyrelsens vurdering, at dette er indeholdt i det brede, overordnede formål i adoptionslovgivningen og den bagvedliggende politiske aftale.

Formålet med den politiske aftale og lovgivningen er at sikre legaliteten og kvaliteten i formidlingsarbejdet i Danmark og hos de samarbejdsparter, der er godkendt til at samarbejde med DIA. Dette sker blandt andet gennem et styrket tilsyn med den adoptionsformidlende organisation.

Ankestyrelsens tilsyn er baseret på de oplysninger og den viden, som Ankestyrelsen modtager

fra DIA, andre myndigheder, adoptivfamilier og øvrige interessenter i ind- og udland. Dette omfatter blandt andet de oplysninger og den viden, som tilgår Ankestyrelsen via de konkrete matchningsager, og de oplysninger, der tilvejebringes i forbindelse med en ansøgning om godkendelse og re-godkendelse af DIAs samarbejdsparter.

Indberetninger fra borgere

Borgere kan indberette om forhold angående DIAs virksomhed til Ankestyrelsen. Eventuelle indberetninger indgår i Ankestyrelsens tilsyn med DIA. I 2018 modtog Ankestyrelsen en indberetning om DIAs virksomhed, som ikke gav anledning til kritik.

Tilsyn med økonomiske forhold

Tilsyn med DIAs økonomi

DIA er forpligtet til at tilrettelægge sine økonomiske forhold på en forsvarlig, hensigtsmæssig og gennemsigtig måde og løbende afrapportere på organisationens økonomiske status til Ankestyrelsen i form af kvartalsrapporteringer og årsregnskab.

DIA er finansieret af adoptionsansøgenes gebyrer samt et statsligt tilskud på 2 mio. kr. årligt, som blev indført med den politiske aftale om et nyt adoptionssystem i efteråret 2014.

Formålet med DIAs løbende rapporteringer og Ankestyrelsens tilsyn med DIAs økonomiske forhold er primært at sikre en forsvarlig økonomisk drift af adoptionsansøgenes penge, hvor gebyrerne løbende er tilpasset omkostningsniveauet i organisationen, og hvor Ankestyrelsen sikres den nødvendige indsigt i organisationens økonomistyring.

Til brug for det økonomiske tilsyn har Ankestyrelsen ansat Revisionsfirmaet Ernst & Young til at gennemgå kvartalsrapporter, budget og årsrapport. Ankestyrelsen har siden juli 2018, som følge af de ovenfor beskrevne ændringer i forudsætningerne for DIAs drift, ført et skærpet økonomisk tilsyn med DIAs økonomi. DIA skal derfor indsende:

- en månedlig opgørelse over antallet af nye ansøgere og antallet af formidlinger
- oplysninger om antallet af DIAs indkrævede gebyrer opgjort pr. land og pr. rate i forbindelse med kvartalsregnskaber og årsregnskabet

Derudover besøger Ernst & Young DIA efter behov for at følge op på organisationens regnskabsfunktion og tilrettelæggelse. I forbindelse med DIAs etablering i 2015 udarbejdede Ernst &

Young en række anbefalinger vedrørende DIAs forretningsgange og forpligtelser, som løbende er blevet fulgt op.

I 2018 har der primært været fokus på DIAs fremtidige økonomiske grundlag, hvorfor implementeringen af de sidste anbefalinger er blevet udskudt til efter stillingtagen til et eventuelt nyt adoptionssystem. Ved udgangen af 2018 udestår der ikke kritiske forhold i DIAs implementering af de

foreslåede tiltag.

Øget statsligt tilskud og undersøgelse af den fremtidige struktur

DIA meddelte i foråret 2018, at der var bekymring for organisationens driftsgrundlag på sigt, blandt andet på grund af det markante fald i nye ansøgere i 2018. DIA udarbejdede i den forbindelse treårige prognoser for virksomhedens resultat ud fra tre forskellige forudsætninger om tilgang af nye ansøgere. Det fremgik af prognoserne, at DIA forventede at få et mindre underskud i 2019, som ville forøges betragteligt over de følgende to år. Det bemærkes, at prognoserne er behæftet med stor usikkerhed, da de er baserede på ikke realiserede tal og usikre forudsætninger om ansøgerantal og påvirkningen heraf.

Aftalepartierne bag satspuljeaftalen for 2019 besluttede på baggrund af bekymringen for DIAs økonomi at afsætte yderligere midler til området. 2,1 mio. kr. blev afsat til et midlertidigt driftstil-

skud til dækning af DIAs forventede underskud, fordelt med 300.000 kr. i 2019 og 1.800.000 kr. i 2020. 1 mio. kr. blev afsat til en undersøgelse. Undersøgelsen skal afdække hvilke alternativer der findes til den nuværende struktur, hvor formidlingsopgaven varetages af en privat organisation, der primært er finansieret af gebyrindtægter fra adoptivfamilierne.

Ankestyrelsen har fået til opgave at undersøge, hvordan der fremadrettet kan skabes en økonomisk bæredygtig struktur for den internationale adoptionsformidling.

En ny økonomisk bæredygtig struktur skal give mulighed for at gøre adoptionsformidlingen mindre afhængig af antallet af adoptioner og formindske påvirkningerne fra det varierende antal ansøgere og andre variable faktorer i formidlingen.

Undersøgelsen skal også afdække behovet for understøttende tiltag i overgangen til et eventuelt nyt system for at skabe den tilstrækkelige tryghed og sikkerhed for kommende og nuværende ansøgere.

Kvartalsregnskaber og årsregnskab for 2017

DIAs kvartalsrapporteringer og aflevering af årsregnskab i 2018 er sket rettidigt og har i form og indhold levet op til kravene i DIAs akkrediteringsvilkår.

Resultatet af kvartalsregnskaberne for 1.-4. kvartal 2018 viste et lille overskud på i alt ca. 33.000 kr.

DIA forventer således samlet et lille overskud på årsregnskabet for 2018, som afleveres 1. april 2019. I 2017 var årets resultat ifølge årsregnskabet et overskud på ca. 455.000 kr. Det gav ikke Ankestyrelsen anledning til bemærkninger.

Tilsynet har i 2018 fundet, at organisationen har haft et passende likvidt beredskab og har formået at tilpasse omkostningerne i organisationen til de faldende gebyrindtægter. I DIAs budget for 2019 forventes et mindre underskud for året, som overvejende kan dækkes af de afsatte satspuljemidler for 2019. Budgettet revideres løbende i forbindelse med kvartalsrapporteringerne.

Der har ikke været gebyrændringer i 2018, men DIA har i forbindelse med oplysningerne om bekymringen for den fremtidige drift gjort opmærksom på, at gebyrindtægten på sigt ikke vil kunne modsvare organisationens omkostninger.

Dokumentation i forbindelse med anmeldelser af adoptionsrelateret hjælpearbejde
I 2017 fastlagde Ankestyrelsen en praksis for adoptionsrelateret hjælpearbejde. Den tager udgangspunkt i behovet for mest mulig transparens og dokumentation for anvendelsen og formålet med projektstøtte og donationer i udlandet. Kriterierne afspejler internationale anbefalinger om god praksis på området.

Ankestyrelsen har siden arbejdet med at indarbejde kriterierne i praksis. I april 2018 anmeldte DIA donationer til deres samarbejdspartner i landene Thailand, Burkina Faso og Madagaskar.

Samarbejdspartnerne er både børnehjem og myndigheder. Når donationer er mindre end 50.000 kr., hvilket var tilfældet her, skal de ikke godkendes af Ankestyrelsen men blot anmeldes. For at skabe den højest mulige grad af transparens og

mulighed for kontrol med betalingerne i både Danmark og udlandet, bad Ankestyrelsen DIA om at eftersende dokumentation for betalingerne i form af bankoverførsler eller kvitteringer.

Derudover bad styrelsen DIA om for fremtiden at oplyse, hvordan aftalerne er kommet i stand, herunder om der er tale om skriftlige eller mundtlige aftaler, samt om DIA har afvist anmodninger om støtte fra det pågældende samarbejdsland og med hvilken begrundelse.

Godkendelse af adoptionsrelateret støtte
Ankestyrelsen godkendte i maj 2018 DIAs ansøgning om at støtte Holt Children's Services' "Unmarried Mothers' Project" i Sydkorea. Projektet er et hjælpeprogram for enlige mødre, som vælger at beholde deres barn på trods af stigmatiseringen i det koreanske samfund.

I godkendelsen lagde Ankestyrelsen vægt på, at:

- der med aftalen er opnået en øget transparens i forhold til anmodningen om støtte fra Holt og anvendelsen af støtten
- modtageren af støtten er DIAs langvarige samarbejdspartner Holt. Ankestyrelsen har generelt tillid til, at organisationen arbejder i overensstemmelse med reglerne i Sydkorea og principperne i Haagerkonventionen om internationale adoptioner
- Den anmodede støtte gives til Holts projekt, der støtter op om subsidiaritetsprincippet og enlige mødre, der ønsker selv at tage vare på deres barn trods stigmatisering

Ankestyrelsen godkendte i marts 2018 DIAs ansøgning om at støtte DIAs samarbejdspartner i Sydafrika, Impilo, med deres forebyggende og støttende arbejde for børn og deres biologiske familier. Støtten løb i perioden 1. marts til 31. december 2018.

I godkendelsen lagde Ankestyrelsen vægt på, at:

- der var tilvejebragt tilstrækkelig transparens i den anmodede støtte
- modtageren af støtten er DIAs langvarige samarbejdspartner Impilo. Ankestyrelsen har generelt tillid til, at Impilo arbejder i overensstemmelse med reglerne i Sydafrika og principperne i Haagerkonventionen om internationale adoptioner
- den anmodede støtte overordnet set gives til Impilos forebyggende arbejde for børn og deres biologiske familier herunder for at støtte, at biologiske forældre i Sydafrika kan beholde deres børn
- det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at formidle støtten centralt til en sydafrikansk myndighed

I februar 2018 var Ankestyrelsen i dialog med den sydafrikanske centralmyndighed og DIA om reglerne for støtte til sydafrikanske børnebeskyttelsesorganisationer, der arbejder med adoption. Ankestyrelsen fik på et møde med den sydafrikanske centralmyndighed bekræftet, at støtte fra udenlandske samarbejdspartener til sydafrikanske formidlende organisationer ikke er reguleret i Sydafrika, men accepteres af den sydafrikanske centralmyndighed, hvis støtten er rettet mod at styrke subsidiaritetsprincippet opretholdelse.

Ankestyrelsen har taget dialogen til efterretning og følger tæt, om støtteaftalerne mellem DIA og Impilo lever op til dette formål. Ankestyrelsen har opfordret DIA til at orientere den sydafrikanske centralmyndighed om de godkendte støtteaftaler med henblik på at sikre, at der er højest mulig transparens i de økonomiske relationer mellem DIA og Impilo.

Statistik

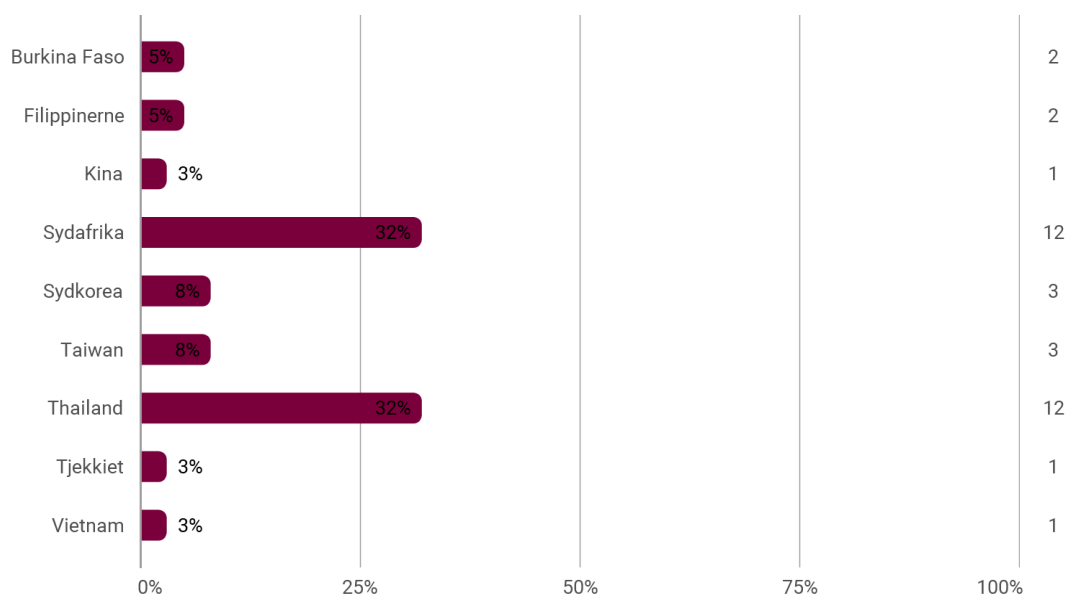
Sager om godkendelse af matchningsforslag i Ankestyrelsen og i Adoptionsrådet

Ankestyrelsen har i 2018 behandlet i alt 37 sager om godkendelse af matchningsforslag. Adoptionsrådet har behandlet 21 sager, hvoraf Ankestyrelsen har vurderet frigivelsesgrundlaget i 18 af disse sager (de resterende tre sager er behandlet i Statsforvaltningen inden aftale mellem Ankestyrelsen og Statsforvaltningen om forelæggelse af frigivelsesgrundlaget i Ankestyrelsen).

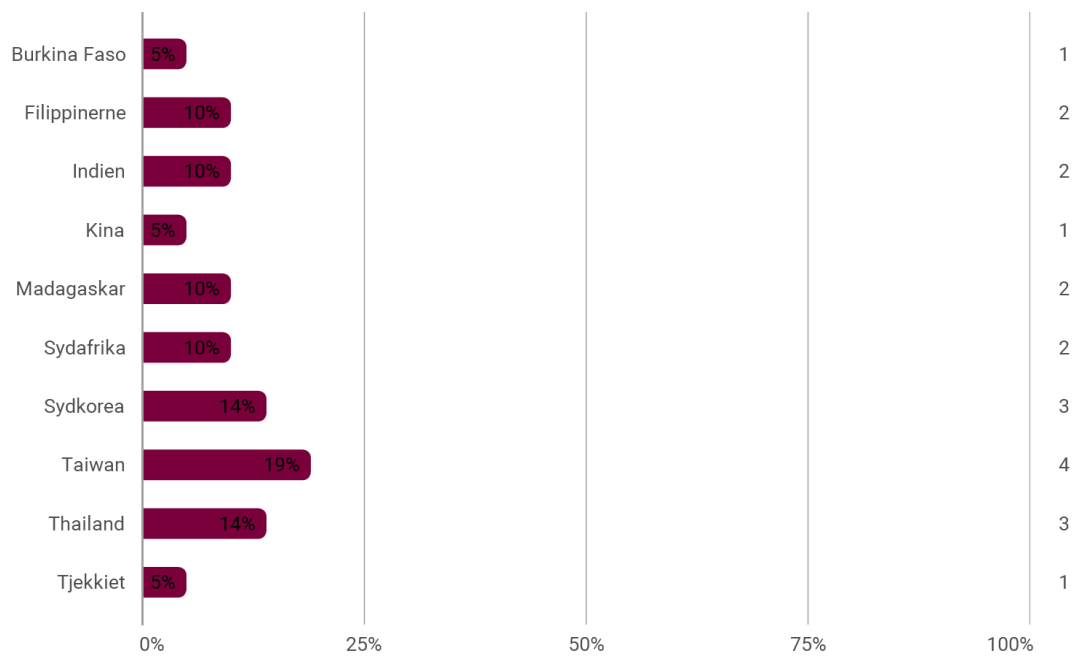
Det har betydning for Ankestyrelsens sagsbehandlingstid i matchningssager, når afgiverlande ændrer procedurer i enkelte eller alle sager. I 2018 har særligt de ændrede procedurer i Sydafrika haft indflydelse på sagsbehandlingstiderne i Danmark. Ændrede procedurer i fx Sydafrika betyder, at sagsbehandlingen i Danmark oftest ikke kan afsluttes inden for 7 dage. Sager fra Sydafrika behandles i en såkaldt todelt proces. Ankestyrelsen behandler i første omgang de helbredsmæssige oplysninger. Det vil i realiteten sige, at det vurderes, om ansøgernes godkendelse omfatter det konkrete barn i forslag. Herefter sendes sagen retur til DIA, som sender sagen til de sydafrikanske myndigheder. Når de sydafrikanske myndigheder har færdigbehandlet matchningssagen, sendes sagen igen til Ankestyrelsen, som vurderer frigivelsesgrundlaget og tager endelig stilling til sagens fortsættelse.

Der foregår to særskilte behandlinger og vurderinger i sager fra Sydafrika, som til forskel fra øvrige matchningssager ikke kan ske parallelt. Ankestyrelsen tilstræber i begge processer at behandle sagerne hurtigst muligt.

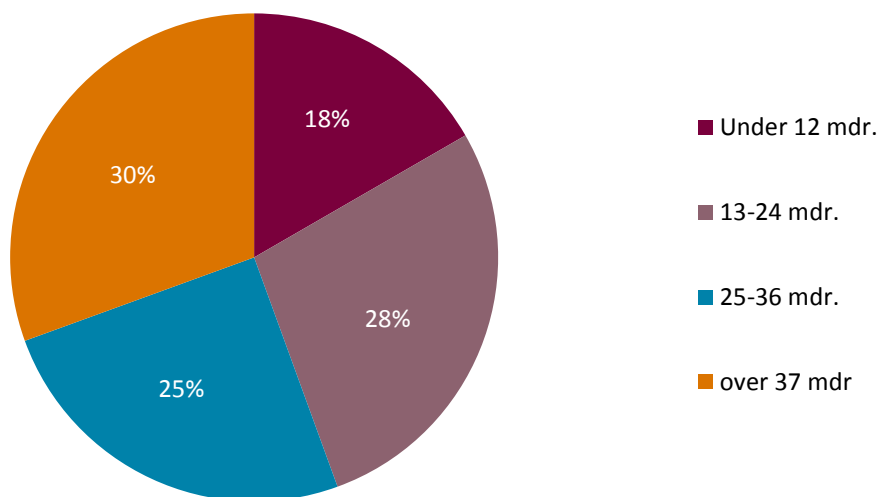
Barnets oprindelsesland (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

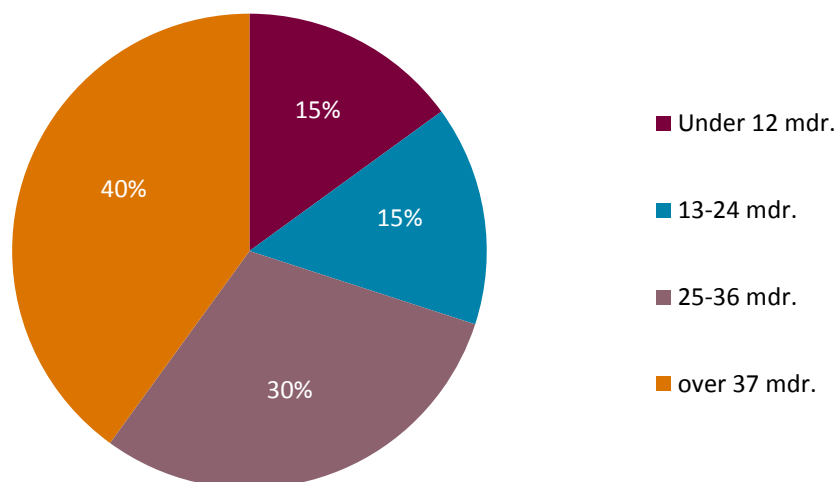
Barnets oprindelsesland (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Adoptionssamrådet)

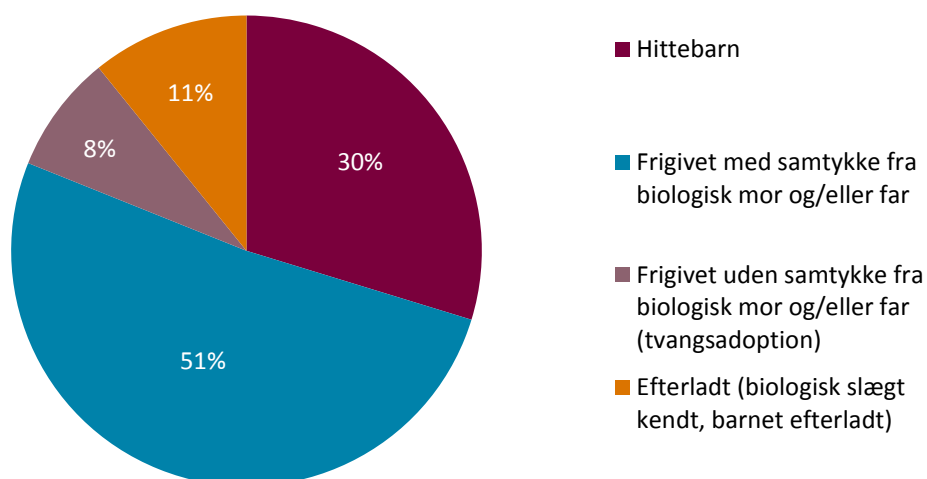
Barnets alder ved DIAs modtagelse af sagen fra afgiverlandet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

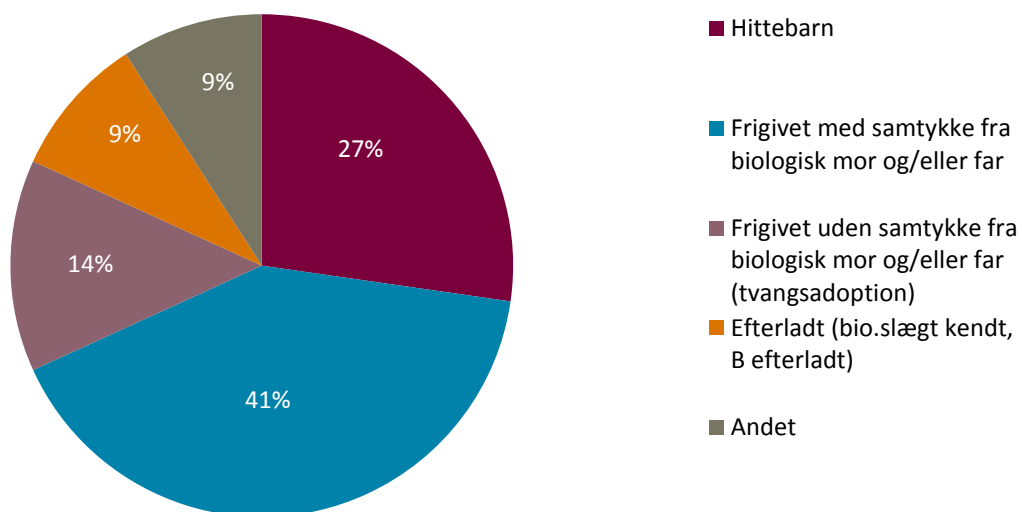
Barnets alder ved ansøgernes accept af matchningsforslaget (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Adoptionssamrådet)

Baggrunden for frigivelse af barnet i afgiverlandet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

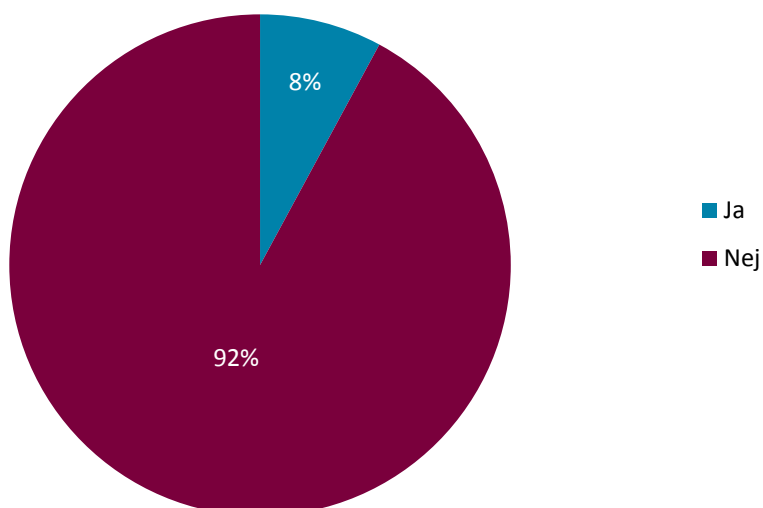

Baggrunden for frigivelse af barnet i afgiverlandet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Adoptionsrådet)

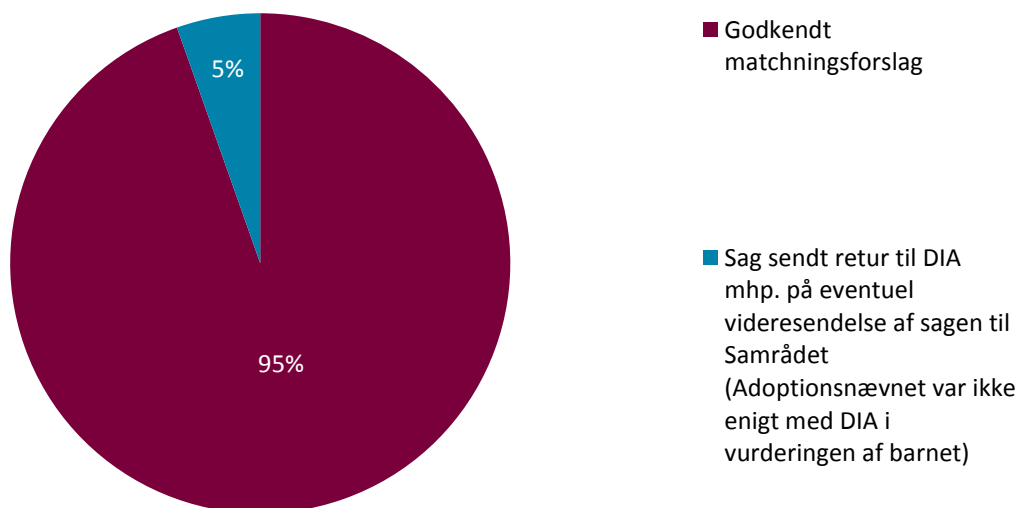

Andet: Andre baggrunde for frigivelsen har været sager, hvor barnets værge (ikke biologisk slægt) har samtykket til adoptionen, men hvor biologisk mor også har samtykket.

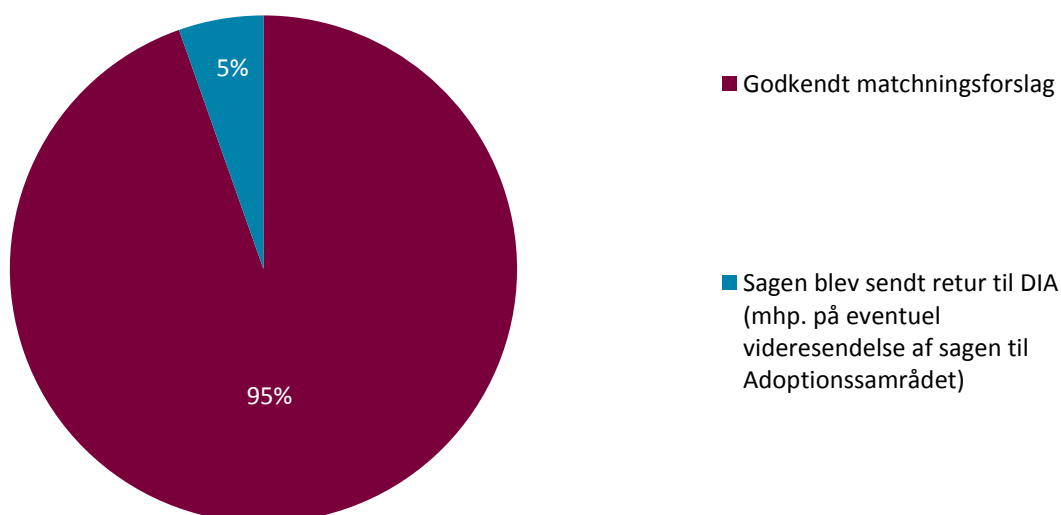
Blev DIA bedt om at fremskaffe yderligere dokumenter? (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

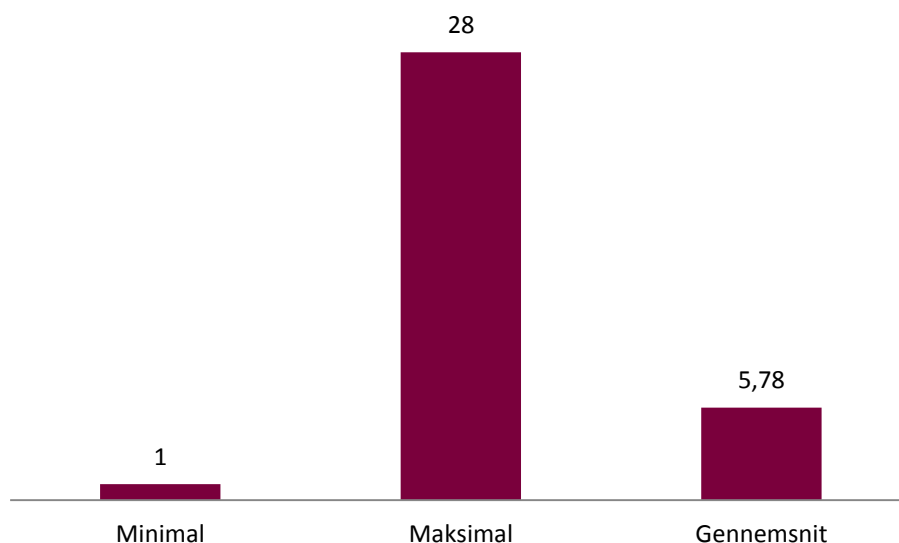
Samlet vurdering af matchnings sagen i Ankestyrelsen (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

Sagens endelige udfald (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Ankestyrelsen)

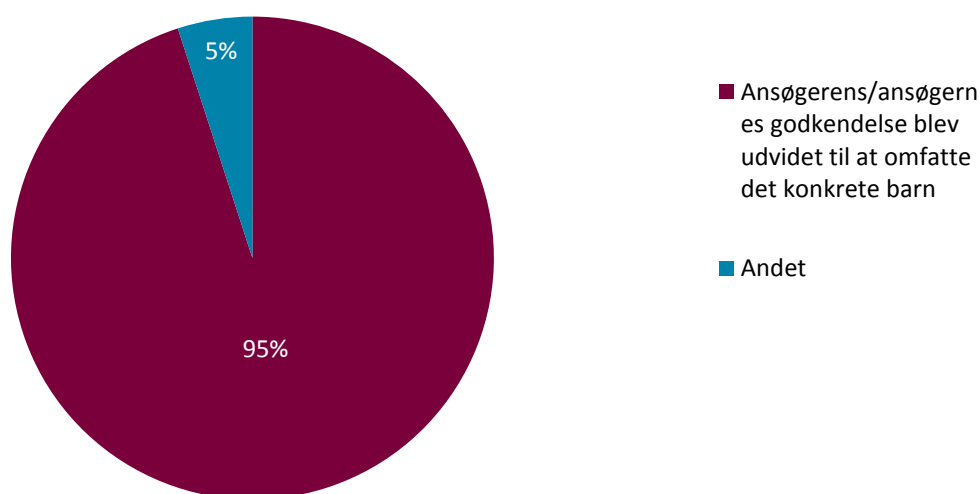

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen (sager med todelt proces er ikke inkluderet)

Sager med todelt proces er ikke inkluderet i visningen. Det skyldes, at der i sager med todelt proces foregår to behandlinger af sagen i Ankestyrelsen. Ankestyrelsen tager derfor udgangspunkt i en sagsbehandlingstid på højst to gange syv dage, da der er tale om to særskilte behandlinger af sagen. I 2018 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på sager med todelt proces 47,5 dage (minimal 25 dage, maksimal 83 dage). Den reelle gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen på sager med todelt proces var 10,7 dage (minimal 7 dage, maksimal 15 dage). Sagsbehandlingstiden er udtryk for de antal dage sagen har været bearbejdet i Ankestyrelsen.

Samlet vurdering af matchningssagen i Adoptionssamrådet (Sager om behandling af matchningsforslag, 2018, Adoptionssamrådet)

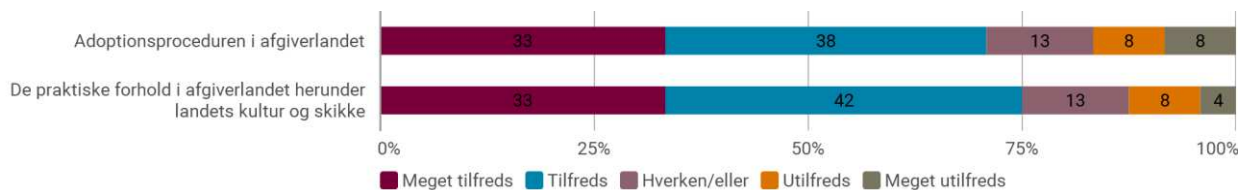

Andet: Der var tale om en sag, hvor ansøgerne ikke ønskede at søge om udvidelse af godkendelsen.

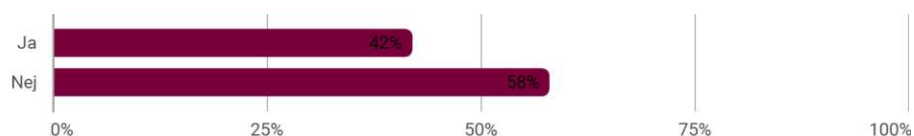
Undersøgelse blandt adoptanter efter hjemtagelsen

I de statistiske visninger herunder er medtaget besvarelser på spørgeskemaer som Ankestyrelsen har udsendt i 2018. Ankestyrelsen udsendte 63 spørgeskemaer og har modtaget svar og delvise svar fra 38 respondenter. Nedenfor beskrives resultater fra undersøgelsen.

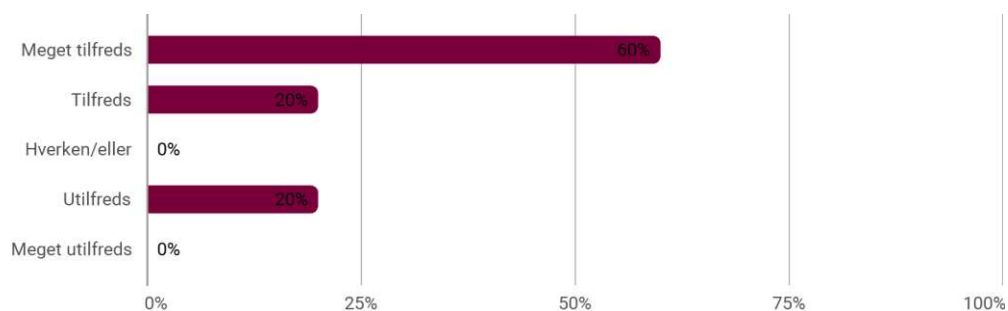
Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med den vejledning som du modtog fra DIA inden afrejsen om:

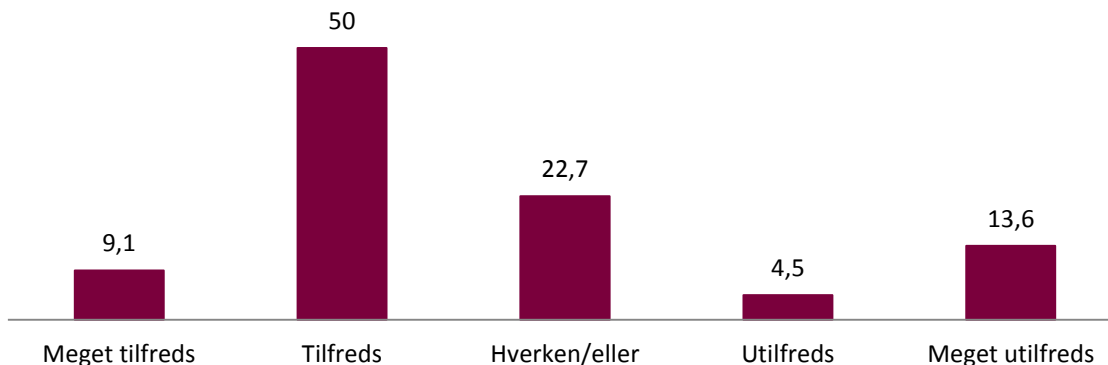
Spørgsmål: Søgte du hjælp fra DIAs hovedsæde i Danmark mens du opholdte dig i afgiverlandet?

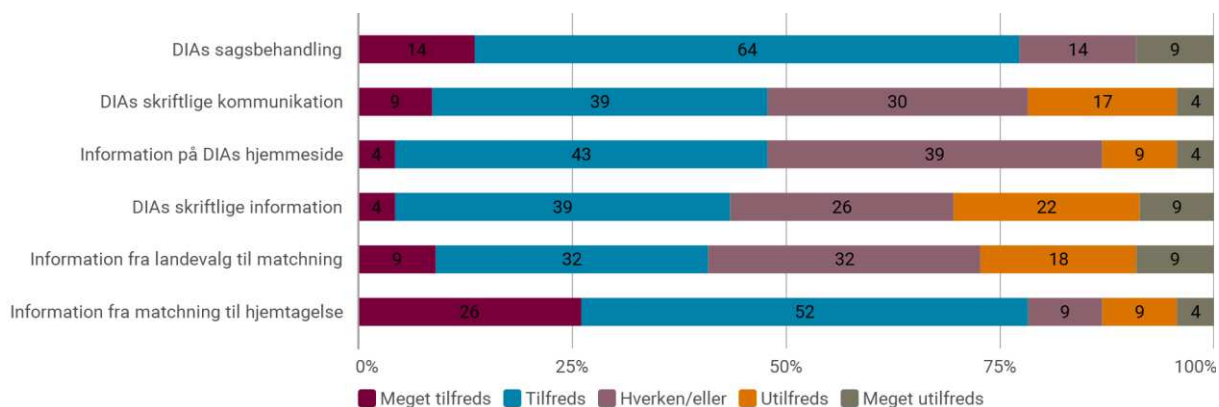
Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med en hjælp, du modtog fra DIAs hovedsæde i Danmark, mens du opholdt dig i afgiverlandet?

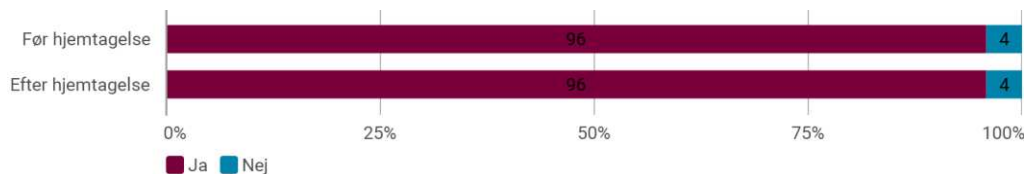
Spørgsmål: Når du i dag tænker tilbage på adoptionen og tiden efter hjemkomsten med dit barn/dine børn hvor tilfreds er du så med det samlede hjemtagelsesforløb fra du tilmeldte dig den adoptionsformidlende organisation (DIA, AC Børnehjælp eller DanAdopt) og til den første tid hjemme med dit barn/dine børn?

Spørgsmål: I hvilken grad er du tilfreds med DIAs arbejde hvad angår følgende?

Spørgsmål: Har du modtaget den obligatoriske adoptionsrådgivning som du er berettiget til?

De individuelle svar på spørgeskemaerne indeholder flere kommentarer og uddybninger om DIAs sagsbehandling, opholdet i afgiverlandet og tiden efter hjemtagelsen. Ankestyrelsen gennemser løbende alle besvarelser og kontakter DIA, hvis enkelte besvarelser giver anledning til at få sager eller procedurer belyst yderligere.